

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Tillsynsveckan våren 2013

Tillsyn för ett hållbart samhälle

Rapportnr: 2013:51

ISSN: 1403-168X

Rapportansvarig: Ulrika Samuelsson, miljöskydds enheten

Projektledare: Cecilia Öhman, veterinär- och djurskydds enheten

Foto: Länsstyrelsen Västra Götalands län

Utgivare: Länsstyrelsen Västra Götalands län

Rapporten finns som pdf på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland under Publikationer/Rapporter.

Innehållsförteckning

Inledning	4
Aktiviteter	5
Beskrivning av delprojekten	6
Kameraövervakning, Rättsenheten	6
Alkohol och tobakstillsyn, Enheten för social hållbarhet	6
Strandskyddstillsyn, Naturvårdsenheten	7
Artskyddstillsyn, Naturvårdsenheten	7
Vattenkrafttillsyn, Vattenvårdsenheten	8
Fisketillsyn, Vattenvårdsenheten	8
Tillsynsvägledningsmöten, Miljöskydds-enheten	8
Genomgång av miljörapporter, Miljöskydds-enheten	9
Resultat av tillsynsveckan	10
Kameraövervakning, Rättsenheten	10
Alkohol och tobakstillsyn, Enheten för social hållbarhet	11
Strandskyddstillsyn, Naturvårdsenheten	12
Artskyddstillsyn, Naturvårdsenheten	13
Vattenkrafttillsyn, Vattenvårdsenheten	13
Fisketillsyn, Vattenvårdsenheten	13
Tillsynsvägledningsmöten, Miljöskydds-enheten	13
Genomgång av miljörapporter, Miljöskydds-enheten	14
Resultat av medieinsatser	15
Reflektion och utvärdering av tillsynsveckan våren 2013	17
Reflektion från Länsstyrelsens delprojekt	18

Inledning

Den 22-26 april genomförde Länsstyrelsen i Västra Götalands län en Tillsynsvecka med åtta separata tillsynsprojekt förutom det ordinarie tillsynsarbetet.

– Vi vill visa på vårt breda tillsynsuppdrag som vi är stolta över. Vi anser att det är viktigt att medborgarna ska känna förtroende för att lagar och regler följs, säger Ulrika Samuelsson, chef för miljöskydds enheten och ansvarig för Tillsynsveckan.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutade under våren 2013 att en tillsynsvecka skulle genomföras i projektform. Om resultatet för Tillsynsveckan var positivt skulle ytterligare en tillsynsvecka genomföras under hösten 2013. Den första tillsynsveckan bokades in under vecka 17 i samband med att Länsstyrelsen skulle delta i Vetenskapsfestivalen i Göteborg. Målet med projektet var att öka omvärldens kunskap om Länsstyrelsens roll som tillsyns- och kontrollmyndighet. Projektets syfte var att få ökad uppmärksamhet för Länsstyrelsens tillsyns-/kontrollroll, stärka Länsstyrelsens varumärke och att Länsstyrelsen dessutom själv bestämmer dagordningen för hur och vad vi vill presentera om vårt tillsynsarbete.

Länsstyrelsens uppdrag är att arbeta för en utveckling där miljö, tillväxt och goda levnadsvillkor går hand i hand. Målet är en ren livsmiljö, en stabil arbetsmarknad samt ett gott liv för invånarna. Kort sagt arbetar vi för ett hållbart samhälle. Vi är en kunskapsorganisation som arbetar tvärsektoriellt med många olika sakfrågor. Våra kompetensområden spänner över samhällsfrågor av vitt skilda slag, från landsbygdsutveckling och biologisk mångfald till integrationsfrågor och skydd av kulturmiljöer.

För att säkerställa att beslutade lagar och förordningar följs bedriver flera myndigheter i Sverige, där ibland länsstyrelserna, tillsyn. Detta är i grunden en förutsättning för vår demokrati. På Länsstyrelsen i Västra Götalands län jobbar ungefär 180 personer med tillsyn inom ett 30-tal olika områden på tio olika tillsynsenheter. Vi samarbetar även med polisen, länets kommuner, tullen och länsstyrelser i andra län med flera.

Sammanfattningsvis genomfördes åtta delprojekt och totalt 290 tillsynsärenden i hela länet.

Aktiviteter

Till projektet valdes att fokusera på några av Länsstyrelsens 30 olika tillsynsområden samt fokusera de mediala insatserna på dessa fokusområden. Åtta tillsynsområden valdes ut som fokusområden. Dessa fokusområden fick själva utforma sina egna delprojekt och förbereda mediekontakt tillsammans med informationsenheten. Följande åtta områden valdes ut som fokusområden:

- Strandskyddstillsyn (Naturvårdsenheten)
- Artskydd (Naturvårdsenheten)
- Vattenkraft (Vattenvårdsenheten)
- Fiske (Vattenvårdsenheten)
- Tillsynsvägledningsmöten (Miljöskydds-enheten)
- Genomgång av Miljörapporter (Miljöskydds-enheten)
- Kameraövervakning (Rättsenheten)
- Alkohol och tobakstillsynen (Enheten för social hållbarhet)

Tillsynen skulle ske övergripande över hela Västra Götalands län. Ett riktat urval skulle göras av respektive enhet bland lämpliga tillsynsobjekt.

Tillsynsobjekten skulle vara representativa, visa på bredden av Länsstyrelsens verksamhet samt vara intressanta ur ett medieperspektiv. Övriga tillsynsområden inom Länsstyrelsen skulle bedriva tillsyn enligt normala former under tillsynsveckan. Dessa tillsynsärenden kom att räknas in i tillsynsveckans totala mängd tillsynsärenden, men inte att ligga i fokus för den mediala informationsinsatsen.

En önskan fanns från projektledningen om ökat samarbete och samordning mellan olika enheter och tillsynsområden så att Länsstyrelsen uppträder som en myndighet.

Beskrivning av delprojekten

Kameraövervakning, Rättsenheten

Målet med projektet var att under tillsynsveckan genomföra tillsyn av en galleria/köpcentrum, vilket är Länsstyrelsernas gemensamma tillsynsprojekt under 2013. Projektets syfte var att granska eventuell kameraövervakning på galleriornas allmänna utrymmen samt åtminstone ta stickprov på kameraövervakningen i butiker och restauranger i dessa gallerior. Syftet var att felaktigheter i övervakningen upptäcks och åtgärdas.

Alkohol och tobakstillsyn, Enheten för social hållbarhet

Under tillsynsveckan har en samordnad tobakstillsyn med Borås Stad och polisen genomförts med inriktning på illegal försäljning av tobaksprodukter. Det har också genomförts en verksamhetstillsyn inom alkohol- och tobaksområdet i Ulricehamns kommun.

Under v. 17, den 22 april, har Ulricehamns kommun fått tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen. Besöket innebär att Länsstyrelsen granskar handlingar av tillstånds- och tillsynsärenden inom alkohol- och tobaksområdet samt hur man diarieför och arkiverar sina akter. Vid tillsynen träffar Länsstyrelsen också beslutsfattare, chefer och handläggare för genomgång av övergripande frågor kring verksamhetens organisation, kommunala riktlinjer, program, policys m. m.

Verksamhetstillsyn av kommunens arbete inom alkohol- tobakslagstiftningen är viktig för att säkerställa att kommunen följer lagar och föreskrifter när man handlägger ansökningar för serveringstillstånd, gör tillsyn samt vidtar åtgärder. Kommunens arbete måste genomsyras av en konsekvent arbetsordning och ett tydligt arbetssätt för att säkerställa att man arbetar på ett rättssäkert sätt.

En samordnad tobakstillsyn tillsammans med Borås Stad och polisen har genomförts den 24 april med inriktning på illegal försäljning av tobaksprodukter. Målet med projektet var att visa på förekomsten av illegala tobaksprodukter samt hur branschen hanterar marknadsföringen. Genom att uppmärksamma samt vidta åtgärder mot felmärkta tobaksprodukter, tveksam prissättning samt marknadsföring som inte följer lagstiftningen, bekämpar man den organiserade brottslighet som smugglar och säljer illegala tobaksprodukter på den svenska marknaden.

Strandskyddstillsyn, Naturvårdsenheten

Målet med projektet var att kontrollera överträdelser och olämplig marknadsföring i bostadsannonser inom strandskyddsområde och att skapa uppmärksamhet kring att detta förekommer samt som information till fastighetsmäklare.

Fastighetsannonser publicerade i alla dagstidningar med hemvist i Västra Götalands län har räknats och kontrollerats mellan den 19 och 26 april 2013. Annonserna har räknats och kategoriserats för de som ligger inom strandskydd. För de objekt som ligger inom strandskydd har antalet annonser med misstänkta olagligheter räknats och även de annonser som innehåller olämplig marknadsföring sett i ett strandskyddsperspektiv.

Tillsynsärenden har öppnats på de objekt som verkar innehålla olagliga byggnader eller anläggningar, alternativt har information om objekten skickats vidare till kommunerna när objekten ligger inom deras tillsynsansvar.

En rapport har skrivits om resultatet av kontrollen. Ett utskick ska göras till fastighetsmäklare i Västra Götalands län med information om strandskydd och resultatet av kontrollen.

I samband med tillsynsveckan har ett pressmedelande gått ut till media. Det budskap som vi velat nå ut med till media är att det förekommer försäljning av strandskyddsöverträdelser. Fastighetsmäklare behöver bli bättre på att upptäcka överträdelser vid fastighetsförmedling och de bör upphöra med vilseledande marknadsföring av fastigheter inom strandskydd.

Artskyddstillsyn, Naturvårdsenheten

Målet med projektet är att kontrollera att handel, preparering och förevisning av hotade arter bedrivs lagligt. Projektets syfte är att genom operativ kontroll av verksamheterna undersöka om verksamheterna bedrivs lagligt.

Under vecka 17 har 7 verksamhetsutövare besökts. Länsstyrelsen har fokuserat på operativ tillsyn av handel och konservatorer. Vi kunde även följa upp ett tips från tullen i Göteborg angående preparerade djur varför även en antikhandel har besökts.

Vattenkrafttillsyn. Vattenvårdsenheten

I Västra Götalands län finns ca 300 vattenkraftverk och ytterligare uppskattningsvis 600 dammar. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet över vattenverksamhet och vattenanläggningar, däribland över dammar och vattenkraftverk. Vattenvårdsenheten har valt att besöka 40 av länets vattenkraftverk belägna i vattensystemen Häggån, Mölndalsån, Åtran, Lidan, Nossan och Valboån. Samtliga av de valda vattensystemen hyser ett så stort antal dammar och vattenkraftverk att verksamheterna sammantaget bedöms ha en betydande miljöpåverkan på det biologiska livet i vattendragen.

Tillsynsinsatsen syftade till att:

1. Höja kunskapsnivån för alla handläggare avseende vattenkraften, samhället och miljön
2. Ge alla handläggare utrymme att reflektera över och diskutera rollen som tillsynsmyndighet, vilka målsättningar vi har och hur vi bäst når resultat
3. Likrikta och kvalitetsäkra Länsstyrelsens tillsynsarbete för jämförbara verksamheter

Fisketillsyn, Vattenvårdsenheten

Länsstyrelsens tillsynsverksamhet är inriktad på tillsyn av sport, fritids- och yrkesfiske. Det förebyggande arbetet är en stor del av tillsynen. Fisketillsyn bedrivs på allmänt vatten i Väneren och längs kusten. Under tillsynsveckan var samordnad tillsyn med Sjöpolis och Länsstyrelsen Jönköping planerad i länets kustvattenområde samt länets del av Väneren. Fisketillsyn var planerad vid tre tillfällen, två tillfällen på kusten samt ett tillfälle i Väneren.

Målet med projektet var att öka kunskapen hos fiskande om gällande regelverk samt att kontrollera efterlevanden av detta. Kontroller kom att ske på de redskap eller fiskande som påträffades inom tillsynsområdet.

Tillsynsvägledningsmöten, Miljöskydds-enheten

Länsstyrelsen har ett ansvar att vägleda kommunerna i deras tillsyn. Denna vägledning kan bestå ibland annat stöd och råd vilket delvis brukar genomföras i form av tillsynsdagar, seminarier etc.

Under 2013 är det aktuellt att vägleda om vad det nya regelverk som införandet av IED-direktivet innebär för tillsynen av miljöfarliga verksamheter. IED-direktivet innebär nya krav för tillsyns- och

prövningsmyndigheter. Länsstyrelsen genomförde därför en tillsynsdag i Göteborg den 24 april för handläggare på kommuner och på Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har fått pengar från Naturvårdsverket för att driva ett tillsynsvägledningsprojekt om klorerade alifater med fokus på kemtvättar. Målgruppen är handläggare som arbetar med förorenade områden i länets kommuner. Länsstyrelsen anordnar utbildningsdagar, workshops och hjälper till med långtgående tillsynsvägledning för att öka kunskapen och få igång och utveckla arbetet med föroreningar vid kemtvättarna och vid andra verksamheter där man har använt klorerade alifater. Den 25 april genomfördes en utbildningsdag i Göteborg.

Genomgång av miljörapporter, Miljöskyddseneheten

De verksamheter som har tillstånd enligt 9 kap miljöbalken är enligt lag skyldiga att varje år lämna in en miljörapport senast den 31 mars med redovisning av föregående års verksamhet. Totalt lämnas ca 375 miljörapporter in till miljöskyddseneheten varje år från våra tillsynsobjekt. Miljörapporten innehåller dels en textdel och dels en emissionsdel. Med hjälp av uppgifterna i miljörapporten kan tillsynsmyndigheten kontrollera t.ex. verksamhetens efterlevnad av miljöbalkstillstånd och givna villkor. I emissionsdelen av rapporten redogör verksamheten för resultaten av den egenkontroll som företaget bedrivit och hur stora utsläppen av olika ämnen har varit under föregående år.

Tillsynsmyndigheten granskar miljörapporten och kan kräva rättelse om rapporteringen visar att verksamheten inte uppfyller sina villkor. Avvikelserna kan även leda till en anmälan om brott mot miljöbalken eller annan lagstiftning.

Under v 17 har miljöskyddseneheten granskat 53 miljörapporter inlämnade av tillståndspliktiga verksamheter i länet. Planen var att granska 52 rapporter. Som en del av granskningen har 10 besök genomförts på en del av dessa verksamheter. Besöken har använts för att gå igenom miljörapporten med verksamhetsutövaren.

Resultat av tillsynsveckan

Åtta delprojekt genomfördes på de olika tillsynsenheterna och totalt 290 tillsynsärendet hanterades under vecka 17. Tillsyn bedrevs både som fältarbete och som skrivbordstillsyn med granskning av inkomna handlingar, rapporter och ansökningar i åtta av Länsstyrelsens tio tillsynsenheter. Till exempel beslutades det om sex förelägganden vara av ett med vite, tolv befogade och tolv obefogade djurskyddsanmälningar kontrollerades, två personer fick sitt djurförbud upphävt eller ändrat, 25 tillsynsärende passerade Länsstyrelsens granskning utan vidare åtgärd och 22 ärenden blev godkända. Ett 50-tal kontroller är vid rapportens skrivande fortfarande under handläggning. Tillsyn genomfördes i 43 av länets 49 kommuner, samt i flertalet kommuner i Hallands och Värmlands län. Totalt har 1858 timmar redovisats på projektet. I denna tid ingår planering av delprojekt, tillsyn av alla tillsynsområden under tillsynsveckan, efterarbete i delprojekten samt arbetet med vetenskapsfestivalen. Det kan dock finnas ett mörkertal med arbetstimmar som inte redovisats, eftersom alla enheter eller delar av enheter som bedrivit tillsyn under veckan inte har redovisat sin arbetstid på projektet.

Kameraövervakning, Rättsenheten

Under vecka 17 har tillsyn skett i Nordstans köpcentrum. 20 tillståndshavare har granskats. Fokus har legat på övervakningen av allmänna ytor kombinerat med stickprov på butiker samt restauranger.

En relativt vanlig brist var att det var dåligt informerat (skyltning) utanför butiker som har kameraövervakning. Människor ska veta när man går in i ett kameraövervakat område.

Två kontrollerade tillståndshavare utnyttjar inte sitt tillstånd. På två ställen tar kameraövervakningen ett något för stort område. Det mest anmärkningsvärda är att tre restauranger av snabbmatstyp saknar tillstånd. Denna typ av restauranger får i allmänhet tillstånd enligt praxis.

Övervakningen av allmänna ytor överensstämmer med givna tillstånd vad beträffar övervakningsområden samt tider som övervakningen får ske. I det fallet diskuterades med säkerhetsledningen för gallerian om framtida förändringar som man kommer att ansöka om.

Alla avvikelser från dålig skyltning till att tillstånd saknas kommer att påtalas, vilket också gjorts muntligt på plats, så att de åtgärdas. Projektet

tillsynsveckan, som en del i årstillsynen får ses som lyckat. Förbättringar av information, skyltar, kommer att ske och nämnda restauranger får omgående söka tillstånd.

Alkohol och tobakstillsyn, Enheten för social hållbarhet

Verksamhetstillsynen kommer resultera i ett beslut där Länsstyrelsen bedömer att kommunen har tillförlitliga rutiner och följer lagstiftningen när det gäller handläggning och beslut om serveringstillstånd. Tillsyn av serveringsställen har däremot inte genomförts i den omfattning som kommunens tillsynsplan anger.

När det gäller kommunens arbete utifrån tobakslagen noterar Länsstyrelsen att ingen tillsyn av rökfria miljöer har bedrivits under det senaste året. Det finns ingen tillsynsplan i kommunen som anger frekvensen på tillsyn av rökfria miljöer.

Den samordnade tobakstillsynen med kommunen och polisen resulterade i två tillsynsbesök i butiker som säljer tobaksvaror. Vid första besöket konstateras brister gällande egenkontroll.

Vid besök nr. två uppmärksammades brister gällande egenkontroll samt varningstexter. Butiken saknar egenkontrollprogram. Under tillsynsbesöket påträffades också tobaksförpackningar med utländsk varningstext. Bristerna resulterade i att polisen beslagtog ca 6 000 cigaretter, ett paket omärkt vattenpipstobak samt ca 120 felmärkta paket med Blunts (cigarettpapper gjort av tobak). Polisen kommer att inleda en förundersökning om brott mot tobakslagen samt mot punktskattelagen. Bristerna innebär också att kommunen öppnar ett åtgärdsärende mot butiken som kan resultera i en varning eller ett försäljningsförbud.

Sammanfattar man tillsynsinsatserna kan det konstateras att verksamhetstillsynen den 21 april i Ulricehamns kommun visade på att kommunens tillsynsfrekvens inte lever upp till den ambition som kan anses grundläggande d.v.s. varje serveringsställe och detaljhandelsställe bör ha minst ett besök per år. Verksamhetstillsynen visar också det som Länsstyrelsen i tidigare tillsyner konstaterat nämligen att kommunernas tillsyn av rökfria miljöer är en lågprioriterad verksamhet och då särskilt när det gäller tillsynen av skolgårdar. Den samordnade tobakstillsynen i Borås den 24 april bekräftar att tillgången på illegal tobak i detaljhandel är stor. Resultatet kräver att kommunerna gör fler tillsyner samt ytterligare satsar på gemensamma tillsynsinsatser med olika myndigheter för att bekämpa illegal handel med tobak.

Det är viktigt att kunskapen om illegala produkter ökar såväl i kommunen som hos andra myndigheter samt hos den breda allmänheten. Kunskaps spridning är en central uppgift för kommunen. Ett stort ansvar vilar också på regionala och nationella myndigheter som Länsstyrelsen och Statens folkhälsoinstitut. Länsstyrelsen kommer att ta med sig Borås Stads tillsynsarbete med polisen som ett bra exempel för spridning till andra kommuner.

Strandskyddstillsyn, Naturvårdsenheten

Sammantaget räknades 619 fastighetsannonser. Av dessa annonserades 36 fastigheter belägna inom strandskydd alternativt med fastighetstillbehör inom strandskydd. Av dessa 36 annonser har Länsstyrelsen noterat 8 annonser (22 %) med misstänkta överträdelser samt 10 annonser (28 %) med olämplig marknadsföring. Sammantaget innehåller 47 % av de saluförda fastigheterna inom strandskydd misstänkta överträdelser och/eller olämplig marknadsföring.

Länsstyrelsen anser att så stor andel av annonserna innehåller något slags fel sett ur strandskyddssynpunkt, tyder på att det finns en okunskap om strandskyddsreglerna bland fastighetsmäklare. Så som fastighetsannonserna är utformade verkar det saknas insikt om att strandskydd innebär stora restriktioner i att bygga nytt och utföra anläggningar.

Åtta tillsynsärenden har öppnats med anledning av de fastighetsannonser som innehåller misstänkta överträdelser, varav sju ligger inom kommunernas tillsynsansvar. Dessa ärenden kommer att överlämnas till respektive kommun för vidare utredning.

Kontrollen av fastighetsannonser fungerade bra rent praktiskt. Det var fullt möjligt att utifrån tidningsannonser och kompletterande kontroll på mäklarnas hemsidor få en överblick över objekten. 36 annonser bedöms vara ett tillräckligt stort material för att dra generella slutsatser om problemet med misstänkta överträdelser och olämplig marknadsföring. Med ett något större material hade det dock troligen funnits fler exempel och framträtt en tydligare bild av vad för slags överträdelser och marknadsföring det kan vara fråga om. Granskning under en längre period än en vecka skulle således ha behövts. Tillsynsveckan har inneburit ganska mycket arbete efter veckans avslutning, bl.a. skriva rapport om kontrollen, utskick till mäklare samt arbeta med de enskilda tillsynsärendena.

Artskyddstillsyn, Naturvårdsenheten

En vanligt förekommande brist var uppdaterade förteckningar som ska finnas tillgängliga vid Länsstyrelsens kontroller. Länsstyrelsen påminde och informerade om dessa förteckningar.

Överlag bedömdes verksamhetsutövarna ha god kunskap om sitt verksamhetsområde och arbetade för att främja god verksamhetsutövning. Sammanfattningsvis kunde konstateras att de besökta verksamheterna huvudsakligen bedrevs enligt bestämmelserna om speciellt artskydd. En förbättring av tillsynen skulle vara att göra fler tillsynsbesök.

Vattenkrafttillsyn, Vattenvårdsenheten

Under vecka 17 besöktes 40 vattenkraftverk och dammar varav:

- 16 inte kunnat uppvisa några tillstånd.
- 1 kräver omedelbara åtgärder med avseende på dammsäkerhet m.m. dessutom osäkra ägandeförhållanden på plats.
- 2 har högst tveksam laglighet och dessutom mycket olämplig lokalisering med avseende på fiskarten asp.
- Ca 5 har mindre avvikelser från gällande tillstånd.
- I 10-15 fall behövs ingen vidare åtgärd från Länsstyrelsens sida, endast protokollföring och arkivering av handlingar.

Sammantaget kan Länsstyrelsens konstatera att skicket på anläggningarna varierar mycket från anläggningar i toppskick, till anläggningar som är fallfärdiga. Kunskapsnivån hos verksamhetsutövarna varierar också mycket. Tillsynsveckan har genererat ett betydande efterarbete för vattenvårdsenheten. Detta är ansträngande ur resurssynpunkt men indikerar samtidigt att Länsstyrelsen bör styra mer resurser mot tillsynsinsatser gentemot denna typ av anläggningar.

Fisketillsyn, Vattenvårdsenheten

Under tillsynsveckan kunde en tillsynsdag genomföras av de tre planerade tillfällena, på grund av dåliga väderförutsättningar. Denna tillsynsdag genomfördes på Vänern tillsammans med fisketillsynsman från länsstyrelsen Jönköping. Samanlagt genomfördes 31 kontroller av fiskande och utestående fiskeredskap. Inga anmälningar om brott mot fiskelagen upprättades.

Tillsynsvägledningsmöten, Miljöskydds-enheten

För tillsynsdagen 24 april riktade vi oss speciellt till de kommuner som har tagit över tillsynsansvar från Länsstyrelsen och/eller har tillsyn på någon verksamhet som omfattas av IED-direktivet samt till berörda handläggare

på Länsstyrelsen. Under vägledningsdagen deltog 67 personer från 19 olika kommuner/miljökontor samt tre länsstyrelser. Naturvårdsverket deltog och informerade om det nya direktivet och kommande svenska förordningar som kommer att påverka vår tillsynsverksamhet. Tillsynsdagen blev mycket uppskattad av deltagarna och bidrog på ett positivt sätt till förberedelsen inför de förändringar som införs.

Inrättandet av en IED-arbetsgrupp som förberett kommande förändringar samt bl.a. anordnat tillsynsdagen, har inneburit att vi tillsammans med Naturvårdsverket är i framkant och driver utvecklingen i landet. Detta arbete har medfört ökad kunskap och trygghet för övriga handläggare på vår länsstyrelse, kommuner och även andra länsstyrelser inför kommande förändringar

En utbildningsdag om föroreningar från kemtvättar genomfördes i Göteborg den 25 april. Dagen samlade ett tiotal deltagare från kommunerna. Den planerade dagen i Skövde ställdes in p.g.a. för få deltagare. Ytterligare två dagar genomfördes på andra orter veckan efter. Utbildningarna föll väl ut och bidrog till att öka kunskapsnivån om problemet hos de deltagande kommunerna.

Genomgång av miljörapporter, Miljöskyddseneheten

Av de rapporter som granskades i samband med tillsynsveckan har 41 bedömts som färdiga för beslut. För 4 miljörapporter har Länsstyrelsen begärt in kompletteringar för att kunna göra en slutgiltig bedömning. I tre av rapporterna finns det uppgifter som visar att verksamhetsutövaren har överträtt de villkor som gäller för verksamheten. Detta kan leda till en åtalsanmälan från tillsynsmyndighetens sida och föreläggande om rättelse. För ytterligare fyra rapporter lämnar Länsstyrelsen anmärkningar eller andra synpunkter på innehållet.

Överlag bedömdes de flesta miljörapporterna hålla en god kvalitet och innehålla de uppgifter som efterfrågas.

Tillsynsveckans fokus på granskning av miljörapporter medför att vi i år har hunnit handlägga fler rapporter vid denna tidpunkt på året jämfört med andra år. Det bör bidra till att det kommer att bli lättare att uppnå målet för planerad handläggningstid för denna ärendegrupp. Två tillsynsveckor i följd hade ytterligare underlättat att hinna slutföra fler ärenden.

Resultat av medieinsatser

Ett av målen med Tillsynsveckan var att skapa positiv uppmärksamhet i media kring Länsstyrelsens tillsynsuppdrag.

Informationsenheten gjorde upp följande kommunikationsplan:

- 18 april Pressmeddelande inför veckan: Länsstyrelsen storsatsar på tillsyn. Beskrivning av de åtta tillsynsområden som valts att fokusera på under veckan.
Lista med erbjudande till media att följa med på följande besök/träffar:
22 april, Artskyddstillsyn hos konservator i Uddevalla
22 april, Miljöskyddstillsyn i Kinna
23 april, Fisketillsyn i Vänern
24 april, Tobakstillsyn i Borås
24 april, Tillsynsdag i Göteborg
26 april, Kameraövervakning i Göteborg
- 22 april Pressmeddelande: Räcker kommunernas tillsynsavgifter?
Om uppföljning av kommunernas avgiftsfinansiering 2012 i rapporten "Uppföljning av taxa för miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll".
- 23 april Webbnyhet: Vad innebär EU-direktivet om industriutsläpp för miljötillsynen? Inbjudan till Länsstyrelsens tillsynsdag.
- 24 april Webbnyhet: Länsstyrelsen håller koll!
Om Länsstyrelsens föredrag på Vetenskapsfestivalen.
- 25 april Pressmeddelande: Kontroll av strandskyddsbrott i fastighetsannonser.

I samband med att pressmeddelandet inför Tillsynsveckan skickades ut ringde vi även upp berörda nyhetsredaktioner för att göra dem uppmärksamma på möjligheten att få följa med på tillsynsbesök. Det mottogs mycket positivt och genom dessa besök, och reportagen från dem, fick vi ett mycket stort mediegenomslag med helsidesreportage, bilder och faktarutor.

Pressmeddelandet om kontroll av strandskyddsbrott i fastighetsannonser snappades upp av TT och blev därigenom en riksnyhet med stora artiklar i bl.a. Svenska Dagbladet och Dagens Industri.

Sammantaget blev det här en mycket framgångsrik mediesatsning där vi fick chansen att visa bredden i vårt tillsynsuppdrag och tala om att det här i grunden är en demokratifråga – förtroende för att lagar och regler följs och att medborgarnas intressen tas tillvara. Annonsvärdet (vad det skulle

kostat om vi skulle annonserat på samma yta) är närmare en miljon kronor (970 000 kronor).

Länsstyrelsens handläggare har märkt av att mediearbetet har varit lyckat och har noterat att det har medfört reaktioner från allmänheten via telefon, e-post och brev. Exempelvis har allmänheten hört av sig till naturvårdenheten med anmälningar om överträdelser eller att de själva har sett "konstiga saker" i annonser. Reaktioner har också kommit från människor som anser att Länsstyrelsen har gått ut med fel information. Då har frågan främst gällt att allmänheten generellt har tillträde till bryggor (allemanrätten). Denna reaktion har kommit från människor som bor eller är verksamma i Stockholms skärgård.

En artikel tog upp myndighetsövervakning mellan Länsstyrelsen, polisen och kommunen vad gäller alkohol och tobakstillverkning. Men största fokus låg på de myndigheter som är tillsynsmyndigheter enligt tobakslagen d.v.s. kommunen och polisen. Att tänka på till kommande pressträffar är att i förväg tydligt formulera Länsstyrelsens uppdrag samt roll i den gemensamma insatsen.

Reflektion och utvärdering av tillsynsveckan våren 2013

Efter Länsstyrelsen första tillsynsvecka kan vi konstatera att det är bra att sätta ett fokus på ett av Länsstyrelsens viktigaste områden, nämligen tillsyn (tillsyn/kontroll/inspektion). Tillsynsveckan blev ett bra verktyg för att kunna rikta in sig på vissa delar av tillsynen och fokusera medieinsatser på en del av Länsstyrelsens alla tillsynsområden. Länsstyrelsen lyckades bra med att nå ut med den önskade informationen till media samt genomförde samtliga åtta delprojekt och ett stort antal tillsynsärenden.

Det är viktigt att vi under en tillsynsvecka även uppmärksammar Länsstyrelsens breda förebyggande arbete som kunskapshöjande myndighet. Det är inte bara genom tillsyn som Länsstyrelsens brukare/kunder får hjälp att förbättra kvaliteten på sitt arbete utan också genom konferenser, utbildningar och nätverksträffar som Länsstyrelsen fortlöpande anordnar.

Förslag har inkommit på ett endast en tillsynsvecka om året kan räcka för att internt och externt påminna om Länsstyrelsens roll. Tillsyn sker hela tiden över året och är ofta en huvuduppgift. Eventuellt hade det varit bra att ha två veckor i följd som tillsynsveckor. Det hade då varit lättare att hinna genomföra större insatser liksom att under tillsynsveckorna hinna slutföra fler påbörjade ärenden.

Något att tänka på inför framtida tillsynssatsningar är vikten av den interna informationen och samarbetet samt vetskapen om varandras verksamheter på Länsstyrelsen. Internt skulle man kunna ha någon dag där olika enheter beskriver och diskuterar problem, möjligheter och utveckling av tillsynsfunktionen. Visst kan vi läsa om våra uppdrag men det hade nog varit en bra poäng om man också hade träffats. En tydlig information som visar på vad Länsstyrelsen står för är viktigt samt att det eventuellt ges utrymme för enheterna att presentera sina verksamheter är andra viktiga delar som skapar **Vi-känsla** och mer intern gemenskap. Tillsynssatsningen har även haft som mål att hitta samarbetsvägar över enhetsgränserna vilket inte uppnåtts under tillsynsveckan våren 2013. Med mer framförhållning och med en tydligare information innan projektet skulle vi kunna öka möjligheter för samverkan. Intern gemenskap och en vi-känsla är viktig och förhoppningsvis något vi kan uppnå inför nästa tillsynsvecka genom ett uppstartsmöte med tydlig information som visar på vad Länsstyrelsen står för.

Inför mediearbetet till nästa tillsynsvecka föreslås att ett föredrag om mediekontakt hålls för att förbreda samtliga handläggare. Kunskap om hur man ska agera kan underlätta vid mediakontakten och öka möjligheten att få ett ännu bättre resultat. Det är viktigt att informationen om att mediekontakten är en stor del i tillsynsveckan och att de deltagande fokusområdena förväntas vara öppna för mediekontakt samt möjliggöra att media medverkar vid tillsyn. Det är även viktigt då fokusområdena utformar sina delprojekt så att projekten blir intressanta ur en medial vinkel.

Projektet ansågs lämpligt och väl avgränsat för att nå ett mätbart resultat och få uppmärksamhet. En hel del arbete har dock behövt göras efter själva tillsynsveckan.

Reflektion från Länsstyrelsens delprojekt

”Det råder ingen tvekan om att projektet väckte stort intresse i media, vilket var en av målsättningarna”

”Målsättningarna med projektet har i huvudsak uppfyllts”

”Tillsynsveckan har gett uppslag till en del förbättringsåtgärder inom den förebyggande tillsynen som vi kommer att arbeta vidare med efter tillsynsveckans avslut.”

”Arbetet handlar om att undersöka vidare en del frågor som kontrollen gett upphov till och förbättra informationen om strandskydd på hemsidan med inriktning mot köpare/säljare av fastigheter inom strandskydd.”

”Erfarenheterna från tillsynsveckan kommer att kunna användas under lång tid i verksamheten då tillfället utnyttjats för att ta fram

- Lathund för inläsning inför framtida tillsynsbesök vid liknande anläggningar
- Checklista för tillsynsbesök
- Mallar för beslut
- Informationsmaterial till kraftverksägare”

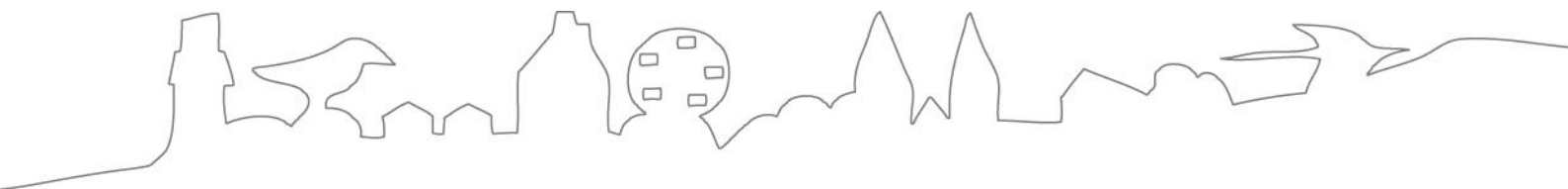
”Personalen har genomgående tyckt det varit värdefullt med en gemensam tillsynsinsats vilket både stärkt både den egna kompetensen och gruppkänslan. Personalen ser gärna fler tillsynsveckor.”

”Eftersom framförhållningen inför tillsynsveckan var relativt kort så valde Miljöskydds enheten att fokusera på arbetsuppgifter som redan var inplanerade och måste göras. Med en längre framförhållning så ökar

möjligheten att istället planera in en särskild tillsynsinsats inom något område där vi skulle vilja göra en riktad insats. Om Tillsynsveckan återkommer och det är beslutat i god tid så kan en sådan insats t ex planeras i samband med VP-processen.”

”Bra initiativ som visar länsstyrelsens tillsyn, skulle gärna se att det blir en löpande punkt under året. Dock skulle det vara bra med längre framförhållning för att kunna få utrymme att planera samarbete med andra tillsynsmyndigheter. ”

”Tillsynsveckan var mycket bra då man kunde koncentrera tillsynen och vi ser gärna en fortsättning nästa år.”

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN